

Вебинар: „Питања и одговори у вези са оперативним коришћењем Система електронских фактура“

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

2. део

Како се третирају фактуре за Косово? Да ли се и оне издају преко СЕФ-а?

Одговор: Зависи од врсте трансакције и места промета. Молимо Вас да поступате у складу са Законом о ПДВ-у.

Имамо уговор са добављачем (домаћим или страним лицем) и знамо да се промет десио, али фактура добављача није стигла. У том случају евидентирамо процену, с обзиром на то да је Телеком порески дужник за тај промет, те се наметнуло питање који „тип документа“ од понуђених у падајућем менију изабрати (фактура, авансни рачун, књижно одобрење или књижно задужење)?

Одговор: Уколико је промет извршен, а није извршено плаћање, треба изабрати документ фактура.

У ЦРФ и СЕФ-у није могуће извршити сторнирање плаћене фактуре, а прописи о ПДВ то налажу (члан 44. Закона о ПДВ). Како превазићи мањкавост и немогућност издавања сторно и нове кориговане фактуре за иницијални рачун који је погрешан а плаћен?

Одговор: У систему није могуће вршити промену статуса плаћене фактуре.

Ако испоставимо е-фактуру у једном обрачунском периоду, нпр. 10/22, купцу у слободној царинској зони ослобођену од ПДВ-а по чл. 24 став 1 тачка 5, а роба је иступила из зоне са овером иступа у другом периоду, нпр 11/22, да ли смо тада у обавези да обрачунамо ПДВ?

Одговор: Питање се не односи на примену Закона о електронском фактурисању. Закон о електронском фактурисању се не уређује обавезе везане за обрачун ПДВ, већ само обавезу евиденције ПДВ. У наведеном случају се примењују прописи о ПДВ на начин као и пре доношења прописа о електронском фактурисању.

Који датум обрачуна ПДВ-а да изаберем приликом издавања рачуна корисницима јавних средстава? Ја сам паушални предузентик који није у систему ПДВ-а.

Одговор: Лице које није обвезник ПДВ не може обрачунавати ПДВ на фактури коју издате, па тиме ни бирати начин обрачуна ПДВ. За издавање фактуре се користи пореска категорије СС (посебни поступци опорезивања) и одговарајући основ из Закона о ПДВ.

Да ли предузетник који није у систему ПДВ-а и паушалац који није у обавези да се региструје на СЕФ, али који прима фактуре од обједињене наплате, дистрибуције и осталих јавних установа и који су га због слања фактура регистровали на СЕФ је у обавези да постане добровољни корисник СЕФ-а да мора због тога да шаље електронске фактуре?

Одговор: Уколико је извршена регистрације у систему и примљене фактуре, корисник аутоматски постаје добровољни корисник система и дужан је да исти користи за пријем и слање фактура најмање до краја наредне године.

Да ли смо у обавези да издамо е-фактуру клијенту који није обвезник ПДВ-а, на пример, паушалцу?

Одговор: Паушалци који нису обвезници ПДВ нису обвезници примене Закона о електронском фактурисању. Ови субјекти могу бити добровољни корисници система уколико послују са корисницима јавних средстава чије фактуре се морају регистровати у ЦРФ. Те фактуре се морају издати кроз СЕФ због регистрације у ЦРФ и пре 01.01.2023. године, тј. од 01.05.2022. године.

Да ли предузетник паушалац који је ове године издао електронску фактуру јавном сектору постаје добровољни корисник СЕФ-а и да ли мора ове и следеће године свима који нису јавни сектор да шаље електронске фактуре?

Одговор: Да. Издавањем прве фактуре корисник система је постао добровољни корисник и дужан је да до краја 2023. године прима и издаје фактуре путем СЕФа и врши евиденцију ПДВ.

Да ли је могуће у СЕФ-у издати коначну фактуру по основу коначне ситуације за изведене грађевинске радове (пресуда суда) ако постоје аванси, односно авансни рачуни за поменуте радове из периода када је ПДВ стопа била 18%. На који начин се позвати на те авансне рачуне. Да ли опција датума његовог издавања омогућује унос основице и ПДВ од 18%?

Одговор: Није могуће исказивање различитих пореских стопа на коначном рачуну у односу на пореске стопе које су исказане у авансном рачуну.

Ситуација када испоставимо електронску фактуру а купац је не прихвати у року од 15+5 дана. Ако је није прихватио не можемо да креирамо ни књижно задужење/одобрење. Да ли у овом случају одустајемо/бришемо овакву фактуру или је сторнирамо и издајемо нову? Ако је откажемо јер је купац није погледао, тј. прихватио, може ли нова „исправна“ фактура да носи исти број, сторнирана, разумљиво, не може.

Одговор: Уколико купац не прихвати фактуру у року од 15+5 дана, систем ће аутоматски одбити фактуру (претпоставка је да је реч о субјекту приватног сектора). Након тога, издавалац фактуре може једино да сторнира фактуру. Уколико се изврши сторнирање, нова фактура мора имати нови број. Уколико се изврши отказивање фактуре, пре истека рока 15+5 дана и пре него што је систем аутоматски одбије, нова фактура може имати исти број као и отказана фактура и неће носити ознаку „дупликат“.

Добили смо пресуду по којој наш клијент треба да нам врати новчана средства која је примио на име извођења грађевинских радова. У периоду када је стопа била 18% извршили смо плаћање и од клијента добили уредан авансни рачун. Пријаву смо уредно поднели, тада у папирној форми. Ове године добили смо пресуду суда у нашу корист, дакле, клијент треба да нам врати средста. Клијента смо блокирали, већ неко време је у блокади, дакле, није вратио новац ни додељене трошкове по пресуди. Надамо се да ћемо средства наплатити у 2023. години, а то значи када СЕФ буде обавезан за све. Како спровести исправку ПДВ за враћена средства? Како да евидентирамо и ми и они корекцију ПДВ за враћене авансе са стопом 18%?

Одговор: Исправка ПДВ и повраћај средстава се не врше у СЕФ. Субјекти у промету примењују одредбе Закона о ПДВ.

Ми смо микро правно лице које није у систему ПДВ-а. Купцу наших услуга из јавног сектора шаљемо од 01.05.2022. електронске фактуре. И потред труда да се информишемо о свему на ову тему, остало је нејасно да ли смо у обавези да од 01.01.2023. шаљемо електронске фактуре и свим осталим привредним субјектима, у нашем случају приватним или се наша обавеза завршава слањем само привредним субјектима јавног сектора.

Одговор: Тренутком пријаве на СЕФ регистровани субјект који није субјект јавног / приватног сектора у складу са Законом о електронском фактурисању постаје добровољни корисник система. Чланом 2. закона прописано је да се на добровољне кориснике система сходно примењују одредбе Закона које се примењују на субјекте приватног сектора. То значи, да од 01.01.2023. године ови субјекти морају да приме и шаљу фактуре путем СЕФ и у трансакцијама са субјектима приватног сектора. Добровољни корисник остаје на систему најмање до краја следеће године.

Јављамо Вам се ради појашњења у вези са електронском евиденцијом ПДВ-а преко СЕФ-а. С тим у вези, приликом вршења електронске евиденције ПДВ-а за за В2С промете (промете ка физичким лицима), да ли је могуће евидентирати више промета одједном или је потребно да се евидентирање изврши за сваки промет појединачно?

Одговор: Уколико су у трансакцијама дужници физичка лица, ради се о трансакцијама које се сврставају у промет на мало у складу са Законом којим се уређује фискализација. Пореске обавезе из ових трансакција се уносе у збирну евиденцију ПДВ, збирно за порески период за који се врши евиденција.